

A mozgalom helye a magyar kultúrában

A pávaköri mozgalom kezdete az 1969-70-ben megrendezett „Röpülj páva” versenyhez kötődik, hiszen a verseny hatására országszerte sok településen alakultak a pávakörök, hangszeres együttesek, elsősorban citerazenekarok.

Mindez nem előzmények nélkül történt. Az 1960-as évek végén sok vita folyt arról, hogy a népművészet, a népzene egy letűnt kor sajátja, nincs aktualitása.

„...se nem elég régi, se nem elég átfogó társadalmi erő – mint Nyugaton – ahhoz, hogy aktív történelmi értéknek és eleven hatású nemzeti kincsnek tekinthessük, se nem elég friss és élő anyagú – mint Keleten – ahhoz, hogy természetes életmódját folytathassa...” írja egy zenekritikus akkortájt egy hetilapban.⁴²⁰

Lengyelfi Miklós,⁴²¹ aki 1964-1995 között szerkesztőként, illetve rovatvezetőként dolgozott az MTV-nél, azok tábora-hoz tartozott, akik ennek az ellenkezőjét vallották.

1964 végétől vasárnaponként „Nótaszó” címmel szórakoztató zenei program indult, mely elsősorban az akkoriban nagyon népszerű élő cigányzenét, magyar nótát közvetített. E sorozatba havonta egyszer „Szóttos” címmel hasonlóképpen zenei, de más tematikájú műsor szerkesztettek, melyben népzene, népdalok, versek és balladák szólaltak meg olyan neves kortárs zeneszerzők feldolgozásában, mint például Petrovics Emil, Daróczi Bárdos Tamás, Gulyás László, Vavrincez Béla.

A televízió történetének első évtizedében, a programszerkesztők újszerű műsorok létrehozásával is kísérleteztek. A heti „adáskényszer” sok előadót igényelt, ezért indították a televízióban az olyan ciklikusan rendezett tehetségkutató versenyeket, mint például a „Ki mit tud?”⁴²² vagy a *Táncdalfesztivál*.⁴²³ A Táncdalfesztivál sikere adta az ötletet, hogy a kisebb mértékben ismert, elsősorban az idősebb generációk körében kedvelt dalműfajok számára is szervezzenek versenyt. Lengyelfi Miklós elmondása alapján⁴²⁴ a kevésbé publikus szándék a népdalok nagyközönség előtti népszerűsítése volt. Nem lehetett rögtön olyan vetélkedővel kezdeni, amelyben csak népdalok szerepelnek, mivel az általános zenei köztudatban nem (talán sokak zenei tudatában még ma sem) vált külön a népdal, a népies műdal, de még a közkedvelt slágerek, közismert daljáték, operett részletek sem.

1968-ban rendezték meg a *„Nyílik a rózsa”* versenysorozatot, ahol a népdalok mellett magyar nóták, műdalok is helyet kaptak. A zsűriben közismert zenei szakemberek, népszerű énekesek voltak.⁴²⁵ A verseny 1. helyezette Bodza Klára⁴²⁶ lett, de más, később ismertté vált énekes is indult a versenyen, például Budai Ilona⁴²⁷ és Dévai Nagy Kamilla⁴²⁸ is itt tűnt föl elsőként.

⁴¹⁹ Főiskolai adjunktus, Nyíregyházi Főiskola

⁴²⁰ Lengyelfi Miklós: A két páva - népzene a televízióban, *Rádió és Televízió Szemle*, 1974/III. sz.

⁴²¹ Pályakezdésének első évtizedében volt hivatásos táncos az Állami Népi Együttesben, tanársegéd a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, óraadó tanár az Állami Balett Intézetben, főelőadó a Népművelési Minisztériumban, a Duna Művészegyüttes Tánckarának helyettes vezetője, a Kulturális Akadémia tudományos munkatársa. Változatos szakmai életútja is bizonyítja, hogy többszörös kapcsolat fűzte a magyar népi kultúrához.

⁴²² 1962-től három évenként rendezte meg az MTV

⁴²³ 1966-tól évenként rendezte meg az MTV

⁴²⁴ Lengyelfi Miklóssal 1999-ben készített interjú alapján

⁴²⁵ Gulyás László, Kovács Apollónia, Török Erzsébet, Béres Ferenc, Radnay György

⁴²⁶ Később énekesi pályafutása mellett különböző korosztályú gyermekek, és felnőttek oktatásával is foglalkozik A „Magyar népi énekiskola” kötetének egyik szerzője, melyek 1992-től kezdődően jelennek meg. A könyvek újdonságként az elmélet mellett eredeti hangzó anyagokat is tartalmaznak.

⁴²⁷ Budai Ilona a Röpülj páva verseny egyik nagy felfedezettje. Magyar Örökség díjas népdalénekes, az Óbudai Népzenei Iskola tanára. A Magyar Rádióban az "Énekeljünk együtt" és a "Fúvom az énekeket" műsorokat vezette. További elismerései: a Magyar Köztársaság Kiskeresztje (1993.), Rendületlenül Díj (1998.), Kodály díj (1989.), Széchenyi Emlékplakett (2002.), KOTA Nagydíj (2003.).

A műsor sikert aratott, így a verseny döntőjén a Magyar Televízió, a KISZ Központi Bizottsága és a Művelődésügyi Minisztérium közösen hirdette meg az ország nyilvánossága előtt a *"Röpülj Páva"* népzenei versenysorozatot a felszabadulás 25. évfordulója alkalmából. A kor politikai viszonyait jellemzi, hogy csak ilyen módon, politikai és állami hivatalokkal összefogva, és egy politikai évfordulóhoz kapcsolódva kaphatott engedélyt a rendezőség.

E versenyen azonban már valóban a népzene, népdal kapta a főszerepet. A rendezők arra törekedtek, hogy a népzene általában feldolgozások formájában közismert *„komolyzenei”* ága mellett bemutassák annak eredeti vagy eredetibb előadási formáit, amelyen keresztül a népdal visszanyerheti eredeti funkcióját, vagyis kifejezheti a modern kor emberének életérzését, visszahozhatja a kollektivitást, az együtt dalolás élményét. Ehhez új, kevésbé vagy egyáltalán nem ismert dalok, "slágerek" kellettek,⁴²⁹ amik gazdagíthatták az igencsak szegényes népdaltudást, amely sok helyütt csak az iskolai kötelező tananyagra korlátozódott és főként kötelező volta miatt elveszítette hagyományos szerepét. A *„Röpülj páva”* egyik nagy eredményét épp az jelentette, hogy ez az elképzelés – a rendezők legnagyobb meglepetésére – nemcsak megvalósult, hanem jóval nagyobb sikert hozott, mint azt várták.

Az alábbiakban csak vázlatosan vesszük számba azokat a kulturális törekvéseket, mozgalmakat, melyek magyarázatot adnak a *„Röpülj páva”* tömegeket megmozgató hatására.

- ❖ A 20. századi népművészeti folklorizmus a magyar zenekultúrában (Bartók, Kodály, Lajtha és még sokan mások)
- ❖ Reformtörekvések 1948 előtt (szellemi műhelyek, falukutatók, népfőiskolák, cserkészmozgalom)
- ❖ A 20. századi népművészeti mozgalmak sorozata, mint hagyomány megtartó erő: Gyöngyösbokréta / Népi együttesek / Kultúrversenyek
- ❖ Az intézményesülés története (Népművészeti Intézet, Népművelési Intézet, Magyar Művelődési Intézet)
- ❖ Új típusú rendezvények, a hagyományos kultúrát bemutató fesztiválok (Kecskeméti Népzenei Találkozó, Dunamenti Folklórfesztivál)
- ❖ Média tehetségkutató versenyek: „Ki mit tud?”, Táncdalfesztivál, „Nyílik a rózsa” dalverseny => „Röpülj páva”

Röpülj Páva hatása

A verseny tehát nem remélt sikert hozott, részben a körülmények szerencsés egybeesésének, részben a kedvező feltételek megteremtődésének köszönhetően.

A megyei adminisztrációs és közművelődési intézmények a szervezésben, lebonyolításban nyújtott segítsége – többek között a vetélkedő helyszíneinek biztosításával, a szervezés bizonyos részeinek átvállalásával vagy a versenyzők szakmai patronálásával – olyan országos szintű társadalmi összefogást jelentett, amely garantálta a verseny eredményességét, társadalmi elismertségét és biztos alapot jelentett a mozgalom kibontakozásához is.

428 Dévai Nagy Kamillát az 1968-as Nyílik a rózsa tv-népdalverseny, és az 1969-es Röpülj páva népdalvetélkedő indította el a pályán. 1970-3 között a Rajkó zenekar szólistája volt, itt is gitárral énekelt. 1973-ban a berlini VIT-en az Arany Fesztiváldíj nyertese, 1975-ben az USA-ban koncertezett a Budapest Táncegyüttes szólistájaként. 1976-ban Montréalban járt, 1978-ban a kubai VIT-en énekelt, 1979 debütált zeneszerzőként. Elsősorban XX. sz.-i magyar költők verseihez írt dallamot. 1971-5 között fellépett egész Európában, énekelt Libanonban, Ecuadorban, Venezuelában, Kínában, Koreában, Szíriában, É-Amerikában. 1983-5 között a Honvéd Művészegyüttes szólistája volt, 1991-től havonta saját műsort készített a Magyar Rádióban. 1994-től a törökbálinti Szőnyi Erzsébet Zeneiskolában énekes-gitáros előadóművészetet tanított. 1980-ban Az év előadóművésze, 1987-ben Liszt Ferenc díjat kapott.

429 Lengyel Miklós: A két páva - népzene a televízióban, *Rádió és Televízió Szemle*, 1974/III. sz.

Emellett jelentős szerepe volt az akkoriban már népszerűvé televíziós vetélkedőkön bevált szavazási rendszernek, amely által a nézők aktívan is nyilváníthatták véleményüket a hivatalos értékelés mellett. Még egyféle sajátos „gyűjtő mozgalom” is kialakult, ugyanis a szavazatok mellett saját gyűjtésű népdalokat is be lehetett küldeni, így a népzene kutatók által elfogadott népdalokkal is lehetett pontokat szerezni, amely tovább fokozta a műfaj iránti érdeklődést. Sok amatőr népzene gyűjtő is támogatta ilyen módon a versenyzőket, de a hivatásos népzene kutatók közül is többen támogatták ilyen módon a versenyzőket. A dalok egy része a Magyar Népzene Tára köteteibe is bekerült.⁴³⁰

A verseny magas színvonalát mutatja, hogy a tv által közvetített fordulók folyamán végig jelen voltak a magyar kultúra meghatározó alakjai, tudósok, művészek, akik bevezető megnyitó beszédekkel, nyilatkozataikkal reprezentálták a recens kultúra és a tudomány szellemi támogatását.

Hasonlóképpen meghatározó volt Vass Lajos szerepe, aki műsorvezetőként sajátos egyéniségével szintén hozzájárult a verseny sikeréhez. Kitűnő érzékkel, igazi karnagy módjára vezette a műsorokat. Az ő ötlete volt a versenyeken a közönség megénekeltetése is.⁴³¹ Neki köszönhető, hogy a népdal a médián keresztül is egy ország kollektív élményévé válhatott.

1. ábra: Vass Lajos karnagy, az 1969-70-es Röpülj páva műsorvezetője

A résztvevő versenyzők attitűdje, bemutatott produkciói szinte megelőlegezték az eljövendő évtizedek történéseit.

- ❖ Megjelentek a hagyományőrző falusi énekesek, éneklőcsoportok, melyek részben a korábbi népművészeti illetve kulturális mozgalmak tradícióit képviselték, de egyben mintát adtak a majdan megalakuló pávakörök számára is.
- ❖ A fiatal szólisták közül azok, akik a népdal előadásának szintén a hagyományos, tiszta előadásmódját keresték, akik nem éltek a televízió által fölkinált zenekari kíséret lehetőségével, sőt új modern kísérettel – Halmos Béla, Sebő Ferenc (gitár) – próbálkoztak, jutnak el a még élő falusi zenei hagyományokig, forradalmasítva a népzeneről, néptáncról való gondolkodásmódot, utat mutatva a népművészet recens kultúrában való alkalmazására.
- ❖ A budapesti fiatalokból alakult ifjúsági éneklőcsoportok pedig már a népzene oktatás kiépülését előlegezték meg.

⁴³⁰ „Vegyes anyag jött össze, mert volt, aki úgy érezte, hogy amit az öreganyjától hallott, az valami őseredeti, közben valami műdal vagy tandal lecsapódás volt. De voltak olyanok is, akik a saját gyűjtésükből küldtek be azért, hogy X vagy Y menjen előbbre, néha én is, bizony megesett, hogy mű neveket írtam oda, hogy le ne lepleződjek. Inkább variánsok jöttek elő. Vagy a „Főt hátán főt”, dalt csak az a pár ember ismerte korábról, aki a Pátria hanglemezeket végig tanulmányozta. De Karádon még tudták, és az a jó, hogy el is énekeltek. De azt tudjuk, hogy ez csak egy ilyen reklámfogás, vagy tömeglélektan, hogy a nézők, a hallgatók is érezzék magukat aktív résztvevőnek.” – részlet Olsvai Imre riportjából

⁴³¹ Melynek anyaga Béres János és Lengyelfi Miklós Szerkesztésében „Röpülj páva” I-III. nyomtatásban is megjelent (1970). Közös éneklések alkalmával még ma is, szinte bármilyen társaságban előkerül, a „Látod édesanyám” kezdetű népdal.

A siker eredményeként két olyan népművészeti mozgalom – a **pávaköri-** és a **táncházmozgalom** – indult el, amely több mint negyven éves töretlen működésével ékes bizonyítéka annak, hogy milyen erőket szabadított föl a vetélkedősorozat.

Pávaköri mozgalom

Elsősorban a vidék mozgalma. Bár már a kezdetekben is tudunk városokban alakult csoportokról, nagyjából a kisebb településeken, községekben, falvakban, a paraszti kultúra hagyományaihoz még jobban kötődő rétegből szerveződik a tagság.

Tulajdonképpen már a versenyen elhangzott a „felhívás” népdalt éneklő kórusok alakítására, melynek következtében közvetlenül a verseny befejezése után országos mozgalom indult, amit egy évig a televízió – Lengyelfi Miklós irányításával – nyilvános adásokkal is patronált.

A kezdeti időben megközelítőleg nyolcszáz csoport alakult meg. A működő pávakörök száma az 1980-as években csökkenő tendenciát mutatott. Az 1990-es években történt társadalmi, politikai változások után azonban újra a csoportok számának növekedését mutatják a statisztikai adatok, annak ellenére is, hogy az addigi állami támogatási rendszer megszűnt, illetve a pályázati rendszer létrejöttével jelentősen átalakult.⁴³² Ennek okát részben abban látjuk, hogy a KÓTA minősítő rendszere igyekezett alkalmazkodni a változó körülményekhez, így a fiatalabb generáció számára is lehetővé tette a minősítéseken való részvételt. A hagyományos éneklőcsoportok és citerazenekarok mellett pedig megjelenhettek a táncházakra jellemző vonós hangszeres együttesek, és más népi hangszerek is.

A pávakörök szakmai színvonalának megtartását a KÓTA Népzenei tagozata a kezdetektől segítette részben a két éves ciklusokban működő minősítő rendszerével, részben pedig szakmai továbbképzések, tanfolyamok szervezésével. Az 1995-ben megalakuló Vass Lajos Népzenei Szövetség, mint közvetlen szakmai szervezet szintén sokat tett és tesz a csoportok színvonalas működésének érdekében.

Jelenleg a csoportok száma 1200-1300 között van, vélhetően az egyik legnépesebb amatőr népművészeti mozgalom ma Magyarországon.

A pávaköri mozgalom négy évtized folyamán történt változásai:

- ❖ Intézményesülés (**KÓTA** 1970-től, **Vass Lajos Népzenei Szövetség** 1995-től)
 - szakmai fórumok
 - minősítő rendszer kiépítése
 - Kárpát medencét átfogó népzenei találkozók, versenyek
 - Képzés (tanfolyamok, szaktáborok)
- ❖ 1990 után, az addigi támogatórendszer megszűnésével szervezeti átalakulás (egyesületek, civil szervezetek)
- ❖ A művészeti oktatás – alap-, közép- és felsőfokú – rendszerének kiépülése
 - a fiatalabb generációk egy része is bekapcsolódott a mozgalomba
 - Növekszik a szakképzett csoportvezetők aránya
 - A népzene kutatás eredményeinek, publikációinak szakmai munkában való alkalmazása

Táncházmozgalom

A táncházmozgalom két évvel később indult neves táncos és néprajzos szakemberek – Stoller Antal, Lelkes Lajos, Novák Ferenc, Tímár Sándor, Martin György – kezdeményezéseként Budapesten. Az első alkalom azzal a céllal szerveződött, hogy a táncos fiatalok saját szórakozásukra táncolhassanak, a falusi multságokhoz hasonlóan, szabad kötetlen formában, élő, autentikus zenére. Az első alkalom

⁴³² Az adatokat, illetve ezek változásait a KÓTA minősítő rendszerének adminisztrációjából, illetve az akkor még eredményesen működő művelődési központok nyilvántartásából követhettük.

sikere újabb, a nem táncos érdeklődők sokaságát is vonzotta, így csakhamar széles mozgalommá alakult elsősorban a fiatal város értelmiség, részben munkásság körében.⁴³³

A két mozgalom differenciái

Témánk a pávaköri mozgalom, de nem hagyhatjuk figyelmen kívül a vele párhuzamosan alakuló táncmozgalmat sem.

Bár a két irány között jelentős különbségek vannak, sőt a táncmozgalom tagsága jobbra el is határolódik a pávaköröktől, egy fontos azonosság mégis megállapítható, azaz mindkét tábor tevékenységének központjában a néphagyomány áll. Éppen ezért tartjuk fontosnak, hogy vizsgáljuk a két mozgalom közötti differenciákat.⁴³⁴

Az alábbi táblázatban a főbb szempontok alapján mutatjuk be ezeket a különbségeket.

Pávakörök, hagyományörző csoportok		Táncmozgalom
falvak, vidéki kisvárosok	Település típusa	főváros, nagyvárosok
több generációt összefogó	Életkor	20-30-as korosztály
paraszti származású, munkások	Iskolázottság	diákok, fiatal értelmiségiek, faluról elszármazott munkás fiatalok
spontán és szervezett	Megalakulás körülményei	spontán, belső kezdeményezésként
zárt, szervezett	Közösségi forma	nyitott
énektudáson alapul	Szelekció	Bárki részt vehet: nemcsak kiváló táncosok, hanem a csak szemlélődők is.
a hagyományt még primer élményként ismerők a hagyományt közönség előtt bemutató	Hagyományhoz való viszony	a hagyományban az újat, az egzotikumot keresők a hagyományt közösségi szórakozásként megélik
Színvadi jelenség (előadások, minősítő) a közönség nem szólhat bele	Prezentáció	Hagyományos kultúra (klubok, szabad szórakozási forma) A hagyomány és a közönség szabályozza

Az eltelt négy évtized alatt egyébiránt megfigyelhető egyfajta közeledés a két irányzat között. Nem állíthatjuk, hogy hosszabb távon eggyé válik a kettő, de kialakult egyfajta elfogadás, érdeklődés. Jónéhány olyan, eredendően táncmozgalmas népzenei, énekesi tudunk, akik az utóbbi években pávaköröket is vezetnek a táncmozgalom mellett.

A pávaköri mozgalom jelentősége

A pávakörök tevékenységének lényegét leginkább az érték megőrzés és szociális biztonság megteremtésében látjuk.

⁴³³ Sebő Ferenc: A táncmozgalomról. In *Nomád nemzedék*. Szerkesztette: Bodor Ferenc. Népművelési Intézet, Budapest, 1981. 26-31.

⁴³⁴ Koltay Péter: Beszélgetés Martin Györggyel (részletek). In *Nomád nemzedék*. Szerkesztette: Bodor Ferenc. Népművelési Intézet, Budapest, 1981. 33-36. Teljes cikk: *Forrás*, 1975/7-8. sz.

Értékmegőrzés

Elsősorban a tevékenység tartalmi részét értjük ezalatt, bár a szociális tényezőket – mint a működés során kialakuló közösségek, a különböző generációk között létrejövő működő kapcsolatok – is megőrzendő, fenntartandó értéknek tekintjük.

- ❖ a klasszikus, falusi pávakörök esetében elsősorban a lokális hagyományok fenntartására irányul, nemcsak a zenei anyag tekintetében, hanem a helyi hagyományok feltárásában, felelevenítésében, fenntartásában is.
- ❖ az 1990-es évek után, az alapfokú művészetoktatás kiépülésével, az iskolai környezetben alakuló gyermek és ifjúsági csoportok esetében illetve a városi környezetben működő csoportok esetében a helyi hagyományok híján jellemző a szélesebb kitekintés, a magyar népzene anyagának teljesebb megismerése, használata.

Közel két évtizedes zsűrizési tapasztalat alapján állíthatjuk, hogy tartalmi szempontból mozgalomban jelentős fejlődés történt, ami abban mérhető, hogy a minősítések és népzenei találkozókat repertoárja rendkívüli módon gazdagodott. A kezdetekhez képest jóval ritkábban fordul elő, hogy egy-egy összejövetelel többször hangozzanak fel ugyanazok a dallamok.

Nagyon fontos, hogy a népi kultúrán keresztül a nemzeti múlt örökségét, értékeit is ápolják a csoportok, hiszen a dallamrepertoáron keresztül közvetlenül is megélhetik nagy ünnepeinket, jellemző szokásainkat, történelmi hagyományainkat, ami jelentősen erősíti a nemzeti összetartozás érzését, nemzeti értékeink megbecsülését.

Szociális biztonság

A PhD dolgozatunkhoz végzett széleskörű felmérés alapján,⁴³⁵ – melyben többek között arra is rákérdeztünk, mit tekintenek a mozgalom legfőbb értékeinek – kivétel nélkül minden válaszban megfogalmazódott az értékmegőrzés mellett a közösségteremtő erő fontossága is. A pávakörök, éneklő és hangszeres csoportok számára – a tevékenység jellegénél fogva is – az egyik fontos motiváló erő az aktív közösséghez való tartozás, amelybe a szakmai munka mellett a közös kirándulások, csoporton belüli ünnepek is hozzátartoznak. Emellett azonban a közösségen belüli karitatív funkció is működik. A csoportok általában számon tartják a tagságot, a nehéz élethelyzetekben a lehetőségekhez képest segítséget nyújtanak egymásnak.

A másik kiemelkedő érték szintén magából a tevékenységből fakadó, nevezetesen az éneklés mentálhigiénés hatása. A rendszeres próbák, összejövetelek egyfajta feszültségoldást is jelentenek. Az oldott közösségi beszélgetések, az együttdalolás alkalmat ad a mindennapi problémákból való kikapcsolódásra. Sokszor megfigyelhető, hogy a próbák, fellépések idején a betegségekkel kapcsolatos panaszok is mérséklődnek, elmaradnak.

Az utóbbi évtizedben országszerte több olyan csoportról is tudunk, ahol a tagságot több generáció alkotja. Nemcsak azért jelentős ez, mert a különböző életkorú tagok megtanulnak működni, hanem azért is mert közös munkának, a tudásátadásnak egyfajta hagyományközeli, természetes állapota valósul meg a csoporton belül.

⁴³⁵ A dolgozathoz interjúkat készítettünk többek között Birinyi Józseffel, a KÓTA társelnökével, a KÓTA népzenei minősítők legmagasabb szintű értékelő bizottságának tagjaival, Horváthné Bakos Ilonával, a Vass Lajos Népzenei Szövetség alelnökével. Kérdőíves kutatást végeztünk a Vass Lajos Népzenei Szövetség tagságán belül.

2. ábra: A Vecsési Népdalkör, VII. Vass Lajos Népzenei Verseny - Döntő, 2008.

Jövő

Ahhoz, hogy ez a mozgalom továbbra is sikeresen működjön, szükséges az eddig elért eredmények megtartása, ám nagyon fontos, hogy emellett legyen képes a változó körülményekhez való alkalmazkodásra, innovációra is. Ezt a következőben foglaljuk össze:

- ❖ A helyi értékek illetve az ezekben rejlő lehetőségek feltárása, alkalmazása a recens kultúrában
- ❖ A működő közösségek fönntartása: a rendszeres éneklési és közösségen belüli hagyományok kialakítása, belső kohézió erősítése (közös programok, ünnepek)
- ❖ A szakmai fórumok, találkozók motiváló hatása (pozitív példák, csoportok közötti tapasztalatcsere, kapcsolatépítés)
- ❖ Az oktatásban: a tervszerű, de élményszerű anyagátadás, minél hagyományoszerűbb módon (a mozgalom tapasztalatainak felhasználása)
- ❖ A pávaköri és a táncház mozgalom közötti nyitás – a különbségek ellenére is – egyfajta inspiráló erő lehet
- ❖ Nagyobb társadalmi megbecsülés és figyelem a mozgalom irányában (nyilvánosság, eredmények elismerése, pályázatok, támogatások,)

Összefoglaló

Az előadás tárgya az egyik legnépesebb magyarországi amatőr népművészeti mozgalom, a Pávaköri mozgalom.

Röviden bemutatja a pávakörök megalakulásának előzményeit, létrejöttének közvetlen indítékát.

Összegzi a négy évtized alatt bekövetkezett változásokat, eredményeket.

Összeveti az 1970-es évek másik nagy népművészeti ágával, a táncházmozgalommal, a lényeges differenciákra fókuszálva.

Az előadás egy átfogó tanulmány, egy készülő PhD dolgozat kivonata, amely a pávakörök történetét, legfontosabb sajátosságait, hagyományhoz való viszonyát és a társadalomban betöltött szerepét vizsgálja.

Mivel e tárgykörben átfogó tanulmány még nem készült, ezért a dolgozat a vonatkozó – a történeti kérdésekhez kapcsolódó – szakirodalom mellett elsősorban a területen dolgozó szakemberekkel, népzene kutatókkal, közművelődési szakemberekkel, népzeneészekkel készített interjúkból valamint a népdalkörök vezetői körében végzett országos kérdőíves gyűjtésből nyert adatokra épül.

Az adatgyűjtés mellett a szerző felhasználta közel három évtizedes saját szakmai tapasztalatait is, amelyet előadóként, csoportvezetőként, tanárként illetve országos bíráló bizottságok tagjaként szerzett.